

# KRETA



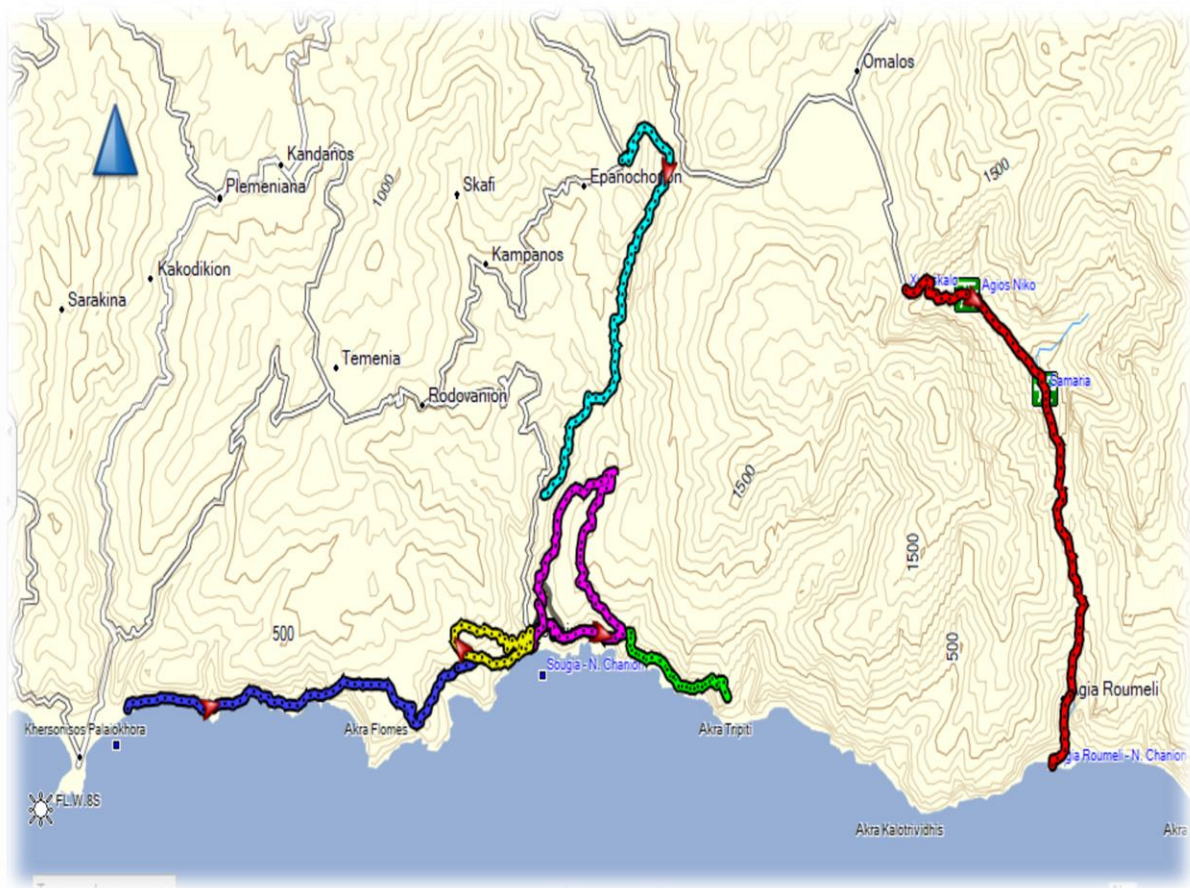
ZUIDERHUIS

SEPTEMBER 2023

## REISBESCHRIJVING

Wandelen in de bergen met een vast verblijf in een pittoresk vissersdorpje aan zee! Deze Kreta reis biedt de ideale combinatie. Wat is er mooier dan na een hele dag wandelen door de bergen of door kloven een eindje te gaan zwemmen in open zee. Of simpelweg de avond in een vistaverna door te brengen en naar de oude mannen in het kafenion te kijken, hoe ze een klakkende rozenkrans door hun vingers laten glijden, alsof tijd helemaal geen rol speelt. Kreta is een eiland voor onthaasting. Sigá, sigá, kalm aan, kalm aan, deze woorden zult u vaak op het eiland horen. Iedere keer weer verrast hier de gastvrijheid, bezoekers worden ontvangen als oude vrienden. Kreta is een buitengewoon veelzijdig wandelgebied met heel verschillende landschappen. Grote delen van het eiland zien er nog woest en ongerept uit. Drie machtige, door diepe kloven doorsneden bergketens bepalen het landschap. In het daarvoor gelegen heuvelland en in de dalen liggen wijngaarden en uitgestrekte olijfbossen. Wandeldoelen zijn er in overvloed. Wij hebben gekozen voor het zuidwesten van het eiland omdat hier zich het topwandelgebied van Kreta bevindt. Van uit ons vast verblijf doen we meerdere lus wandelingen en wandelingen in lijn door, tot de verbeelding sprekende, kloven, kustwandelingen op steil oprijzende kustbergen, op zoek naar verlaten kloosters en kapellen, langs oude geplaveide muilezelpaden, door de maquis en roze oleanderstruiken. We doen ook enkele wandelingen waarbij de boottaxi ons naar onbewoond gebied brengt en we terugkeren naar ons dorp via het gebergte hoog boven de zee. De kers op de taart is een wandeling door de, tot nationaal park uitgeroepen, Samariakloof. In de kloof ligt het onbewoonde dorpje Samaria. Terugkeren naar ons vast verblijf doen we met de boottaxi.

Hieronder een overzichtskaartje van de wandelingen die voorzien waren.





## DEELNEMERS



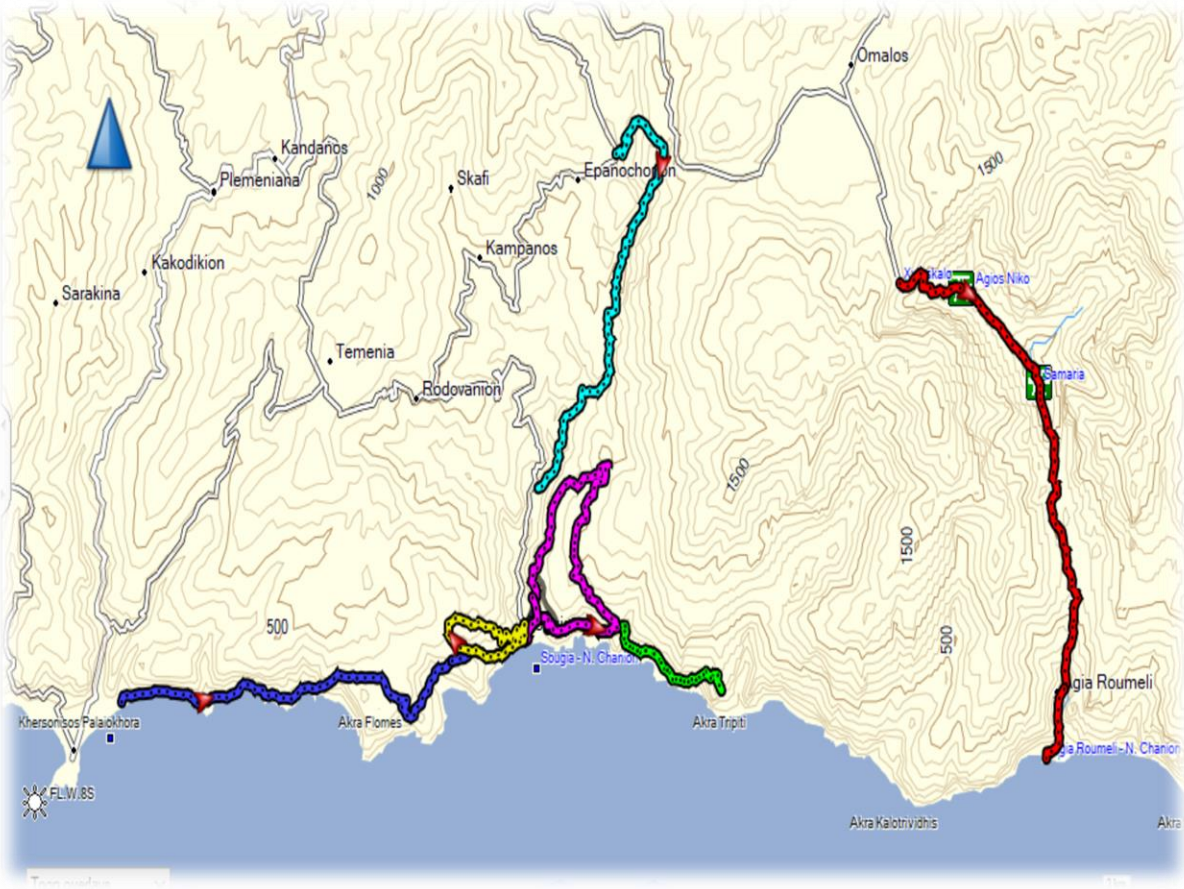
Van links naar rechts, zittend en gehurkt; Fernand Verstraete (Izegem), Colette Verstraete (Gistel).

Staande, eerste rij; Regine Goddyn (Kortemark), Nicole Verstraete (Ingelmunster), Annemarie Verstraete (Melsele), Isabel Soetaert (Wevelgem), Nathalie Soetaert (Wevelgem).

Staande, achterste rij; Patrick Vanhalst (Oedelem), Luc Bruneel (Ingelmunster), Ludwig D'Haese – reisleader (Merchtem), Katrien Verstraete (Oedelem) en Jaak Vanderper (Kortemark).



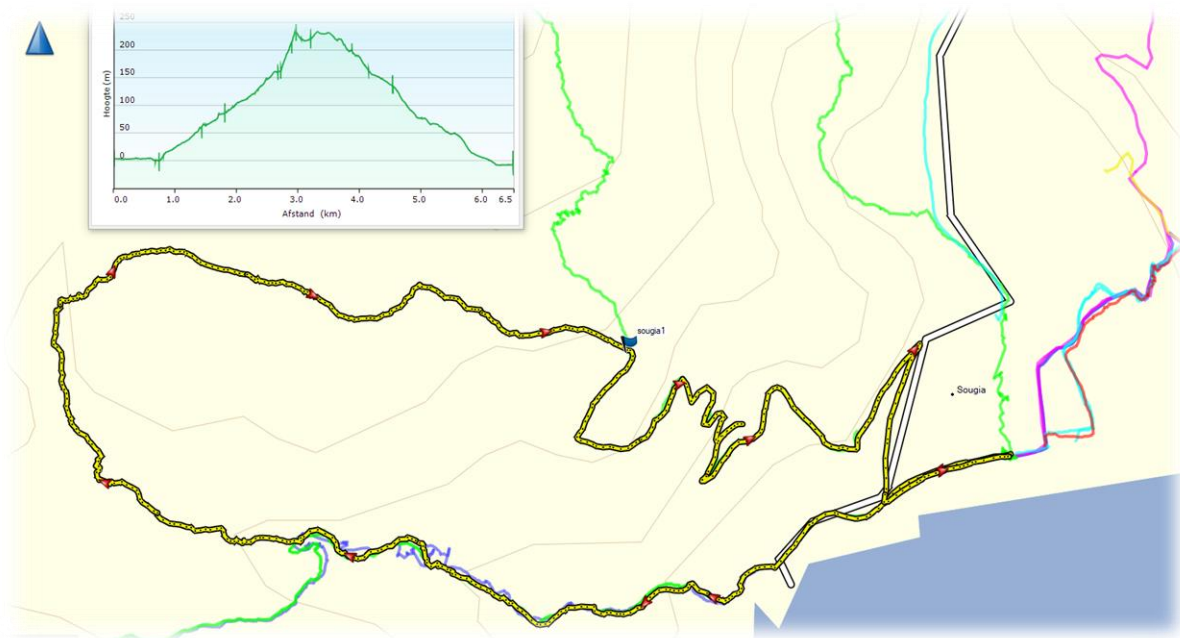
Hieronder een overzichtsk kaartje van de wandelingen die voorzien waren.





## Zondag 24 september 2023

Soort : Luswandeling door de Lissoskloof  
Plaats : Sougia  
Afstand : 12 km  
Stijgen : 400 m  
Dalen : 400 m  
Duur : 6 uur



Elke ochtend en elke avond probeer ik een mooie zonsopgang of zonsondergang te maken al lukt mij dat niet elke dag.





Elke ochtend spreken we af onder de moerbeiboom voor het hotel. De boom heeft zwarte bessen. Er zijn echter ook soorten met rode en met witte bessen maar de zwarte bessen worden het meest gewaardeerd. De moerbei wordt gebruikt in gebak, wijn, jam en men kan



er zelfs moerbeiwodka van maken. De rijpe vruchten, die vlekken kunnen veroorzaken, bevatten aanzienlijke hoeveelheden resveratrol, dat ook in druiven voorkomt. Daarvan wordt beweerd dat het goed is tegen kanker en hart- en vaatziekten. De bast wordt gebruikt om papier van te maken. De bladeren van de witte moerbeï is het enige voedsel van de zijderups, die wordt gekweekt ten behoeve van de zijdeproductie.







Het is vandaag een zeer warme dag met temperaturen tot boven de 35 graden. Ook morgen geven ze nog heel warm weer maar nadien zou het wat minder warm worden.





Van bovenaf zie je maar pas goed hoe piepklein het dorpje Sougia eigenlijk wel is. De inwoners rijden hier rond op hun brommertje zonder helm. Een politiepatrouille zie je hier toch nooit, die moeten van veel te ver komen en hier gebeurt toch nooit wat.





Op onze wandeling komen we al vlug aan de Byzantijnse kapel Agia Irini (Heilige Irini).  
Voor de oorlog was dit de kerk van Sougia en woonden er rond de kerk slechts twee families..



De kapel Agia (Heilige) Irini is normaal gezien altijd gesloten maar ik heb ondertussen een sleutel gekregen en kan dan ook de binnenkant laten zien. Als buitenlander moet je hier in het dorp wel het volste vertrouwen genieten om deze sleutel te kunnen verkrijgen.







Na de oorlog werd er beneden in het dorp een nieuwe kerk gebouwd en werden de graven rond de kapel Agia Irini verwijderd. Men heeft echter één graf laten staan. Dit is het graf van Georgios Papaderos, de vader van Ririka Papaderos.









Het verkrijgen van deze sleutel is al een verhaal op zich. Tijdens de voorbereidingen van deze tocht, nam mijn contactpersoon Wanda, op mijn vraag, contact op met Ririka Papaderos die baas is over de kapel en alleen Ririka heeft de sleutel. Toen ik bij Wanda zat te eten is Ririka naar mij komen kijken (zonder dat ik dat wist) en heeft zij mij lange tijd geobserveerd.



Ririka stapte nadien naar Wanda toe en zei tegen Wanda dat zij er zeker van was dat ik een onbetrouwbaar persoon was. Dat ik de sleutel in geen geval zou krijgen! Wanda verontschuldigde zich tegenover mij en zei me dat ze echt niet meer kon doen en dat Ririka niet meer van gedachte zou veranderen.







Ik ben dan deze dame thuis gaan opzoeken. Ze spreekt enkel Grieks maar met het vertaalprogramma van Google heb ik een gesprek aangeknoopt met haar en gaf haar een kunstwerkje dat ikzelf had gemaakt. Na enige tijd schudde ze mij de hand, ging naar haar zak



en gaf mij de sleutel. Telkens ik Ririka nu ontmoet in het dorp steekt ze al van ver haar hand omhoog en tovert ze een mooie glimlach op haar gezicht.







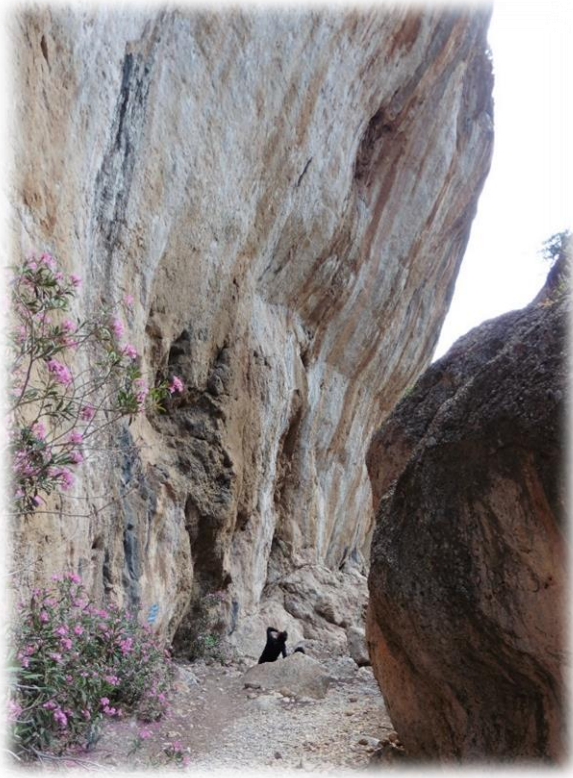
Het is niet dat het vandaag zo hard waait maar deze, door de wind gevormde bomen, zijn zo gegroeid.





Van de vier op Kreta bekende soorten cistusrozen speelt de Kretenzische cistusroos (*Cistus Creticus*) een bijzondere rol. Ze is makkelijk te herkennen aan haar roze bloemblaadjes, die er altijd enigszins verkreukeld uitzien.

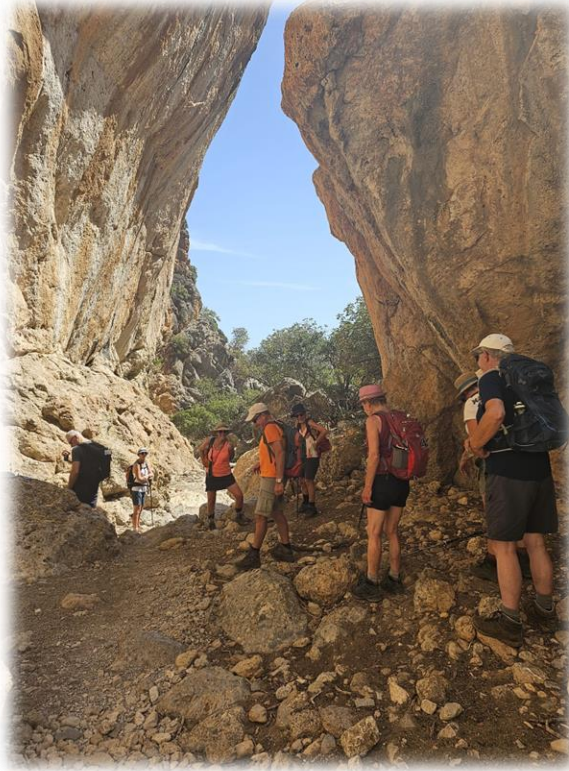




De oleander is nu zo goed als uitgebloeid. Het is een rijk vertakte, bossige, 2 tot 6 m hoge struik of boom die giftig melksap bevat in alle delen van de plant. De plant heeft geurige bloemen. Ze heeft roodachtige bruine vruchten met een lengte van 8 tot 10 cm, die bij rijpheid



openklappen. De oleander komt voor op stenige gronden, overstroomde oevers en in periodiek droge beekbeddingen. De bladeren zijn het giftigst. 50 gram is voldoende om een paard te doden. Alexander De Grote gebruikte de oleander, op zijn veldtochten, als gifplant. In India en Sri Lanka komen opzettelijke zelfdodingen met oleander nog regelmatig voor.







De kloof van Lissos is maar een van de 3000 kloven en grottenstelsels die Kreta rijk is.





Na de picknick is het maar een klein stukje meer tot de haven.





Aan de haven van Sougia staan er twee herdenkingskapelletjes van overleden personen. Links is het herdenkingskapelletje van een jonge man die vier jaar geleden in zee is verdronken. Samen met een vriend was hij aan het harpoenvissen en plots zakte de jonge man naar de bodem van de zee en verdronk. De reden van de verdrinking is niet gekend. Rechts is



van een visser die 20 jaar geleden is verdronken toen hij bij slecht weer overboord sloeg. De visser kon goed zwemmen maar raakte verstrikt in de netten.







Als ik de sleutel terug breng naar Ririka nodigt zij mij uit om naar de bloemen in haar tuin te komen kijken en uiteraard moet ik op de foto met Ririka. Het grote wantrouwen van weleer is nu geheel omgeslagen in het volste vertrouwen! Ririka is ondertussen al 93 jaar, verhuurt enkele kamertjes, en doet nog alles zelf. Ze kookt zelfs dagelijks voor haar kinderen, doet hun was en plas en onderhoudt haar tuin.





In Sougia staat er nog mortierafweergeschut. Je weet maar nooit?



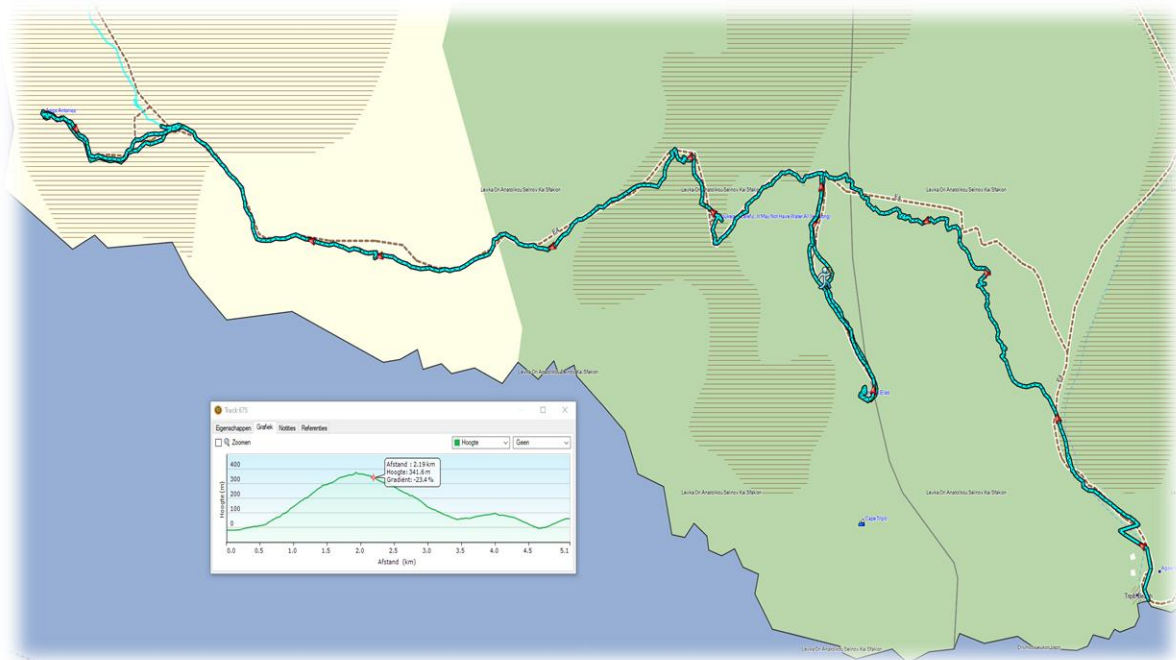






## Maandag 25 september 2023

Soort : Wandeling in lijn  
Plaats : Van Kaap Tripiti naar Sougia  
Afstand : 9 km  
Stijgen : 400 m  
Dalen : 400 m  
Duur : 4 uur

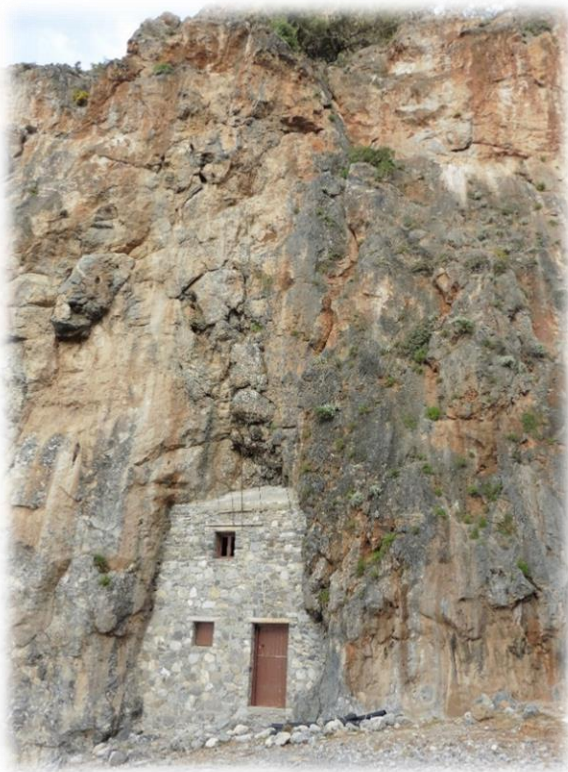






Kapitein Yiannis brengt ons met zijn boot naar de kloof van Tipitri. Het is maar een half uurtje varen. Eens de boot ons heeft afgezet is er geen weg meer terug.





Er is geen haven aan Kaap Tripiti. Kapitein Yiannis dient tot tegen de rotsen te varen en blijft dan gas geven zodat de boot min of meer stabiel blijft. Vervolgens dien je de boot te verlaten en moet je meteen over lavarotsen stappen tot op het pad.





Aan het einde van de herfst hebben veel ooien vaak groene, blauwe of rode vlekken op de rug. Dit komt doordat in de herfst de dekrampen tussen de ooien worden losgelaten met op hun



buik een zogenaamd dekblok (soort stempelkussen). Iedere ooi die gedekt wordt krijgt dus van de ram een kleurtje mee. En als we zo de kudde bekijken heeft de ram zijn werk uitstekend gedaan.







Er staan slechts twee huizen van geitenboeren op Kaap Tripiti. Deze boeren kunnen dus ook enkel maar te voet (wat ze eigenlijk nooit doen) of met de boot naar Sougia





We maken eerst een rondje rond de stallen. Op Kaap Tripiti zie je nog duidelijk dat ook dit eiland ooit door vulkanisme is ontstaan. De boeren van Kaap Tripiti hebben hun eigen privékapel.





Vraag een boer in Kreta nooit hoeveel geiten of schapen hij heeft dat brengt immers ongeluk. Als je dit vraagt is er 's anderendaags sowieso een geit dood of is er een schaap met een gebroken poot.





Kaap Tripiti is enkel te voet, via de E4 of met de boot te bereiken. Er leiden geen wegen naar toe. Kaap Tripiti is naar verluid de site van de oude stad Pikilasos met de beschermde natuurlijke haven.





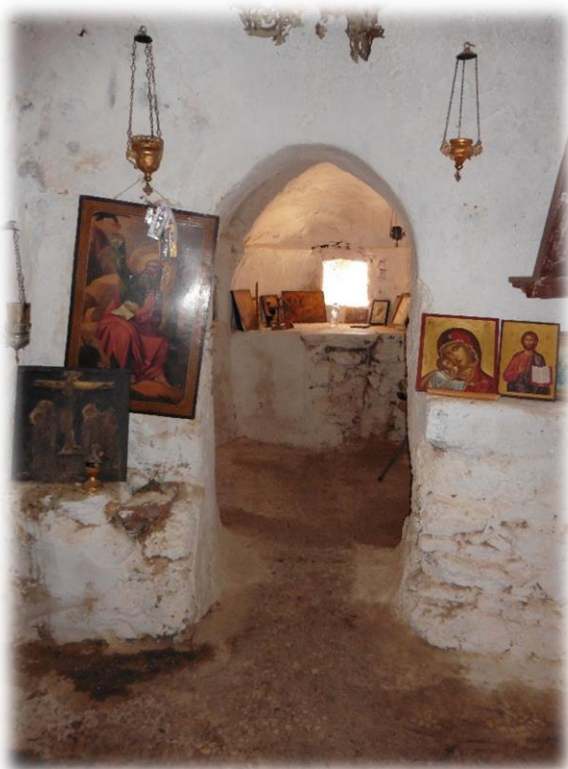
Na de vermoeiende klim komen we op een bergpas waar nog ruïnes staan van een oud Venetiaans kasteel. De Venetianen benutten de strategisch gunstige plek even beneden de kaap. Vanaf hier dienen we nog een korte klim van zowat honderd meter te maken om tot bij de kapel te komen. Daar we langs dezelfde weg dienen terug te keren kunnen we deze klim



doen zonder rugzakken, als er een deelnemer de klim immers niet wenst te doen. Deze keer wilde niet iedereen mee en hebben we de rugzakken kunnen achterlaten.







Helemaal boven op de kaap staat een prachtige kapel. Het is de bedevaartskapel Profitis Lias. Ook deze kapel kan men betreden. Op 19 juli komen de pelgrims met de boot naar Tripiti en vieren dan in en rond de kapel de profeet Lias (Elia). Ze brengen er de nacht door met eten en het zingen van Kretenzische liederen en vertrekken de dag nadien.





De regenwaterput, foto links onder, vangt het water op van het dak van de kapel. Deze put werd met een plechtige Heilige mis ingehuldigd op 22/10/1952.





We vertoeven hier een tijdje want dit is een van de prachtigste locaties van de Kreta reis.





Zoals de meeste kerken en kapellen is ook de kapel toegankelijk voor het publiek. Hier wordt niets gestolen of vernield. Hier heeft men nog respect voor andermans goederen en voor de religie.





Vanop deze plek hebben we een prachtig uitzicht. We kunnen de baai van Sougia zien alsook Sougia zelf, de baai van Lissos en zelfs het schiereiland Paleochora.





Uit een buisje dat tussen de stenen uitsteekt, komt er een fijn straaltje water. Dit water wordt opgevangen in een bakje en vervolgens gaat het via een darmpje ergens naartoe, naar waar weet ik niet. Maar zo zie je maar hoe kostbaar water is in dit gebied.